

MAB-204

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

October / November - 2018

C.C.-506 : Sanskrit

(संज्ञा-कारक प्रकरणम् / भाषाविज्ञान)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीचेनामांथी क्रोर्धपश ऋश सूत्रो समञ्जवो : १४
- (१) हलल्यम् ।
(२) येनाङ्गविकारः ।
(३) समाहार स्वरितः ।
(४) आदिरन्त्येन सहेता ।
(५) संप्रदाने चतुर्थी ।
(६) उकालोऽङ्गस्वदीर्घप्लुतः ।
- २ तृतीया विलम्बित्तिना उपयोगो उदाहरण सहित समञ्जवो. १४
- अथवा
- २ शब्दनोंध लपो : (गभे ते चार) १४
- (१) माहेश्वराणिसूत्राणि
(२) स्वरित
(३) करणम्
(४) प्रत्याहारः
(५) इत् संज्ञा
(६) अनुनासिक्
(७) अङ्गविकारः किम् ?
(८) व्याकरण अध्ययननां प्रयोजन

- ૩ ભાષાવિજ્ઞાનની અધ્યયન પદ્ધતિઓ ચર્ચો. ૧૪
- અથવા
- ૩ ધ્વનિ પરિવર્તનનાં કારણો જણાવી તેના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત ચર્ચો. ૧૪
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) ભાષાવિજ્ઞાનનાં અંગો
- (૨) સંસ્કૃત ભાષાનું મહત્ત્વ
- (૩) સંસ્કૃત વ્યંજન ધ્વનિઓનો વિકાસ
- (૪) ભાષાની ઉત્પત્તિ અંગેના મતો
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો : ૧૪
- (૧) પાણિનિના મતે સૂત્રોના પ્રકારો જણાવો.
- (૨) ઉપપદ વિભક્તિ કોને કહેવાય ?
- (૩) હ્રસ્વ-દીર્ઘ અને પ્લુતમાં કેટલી માત્રા હોય છે ?
- (૪) સહ શબ્દના યોગમાં કઈ વિભક્તિનો પ્રયોગ થાય છે ? ગમે તે એક ઉદાહરણ આપો.
- (૫) તાલુ સ્થાનેથી કયા વર્ણો ઉચ્ચારાય છે ?
- (૬) 'ભાષાવિજ્ઞાન' શબ્દનો અર્થ આપો.
- (૭) વર્ણનાત્મક પદ્ધતિને પ્રણાલિક પદ્ધતિ શા માટે કહેવામાં આવે છે ?
- (૮) ભાષાવિજ્ઞાન માટે પશ્ચિમના વિદ્વાનોમાં કઈ-કઈ સંજ્ઞાઓ પ્રચલિત છે ?
- (૯) શબ્દ અને અર્થ કોની સાથે સંકળાયેલ છે ?
- (૧૦) ભાષા અને બોલી વચ્ચેનો ભેદ જણાવો.